KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 37.322/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 3 juni 2004 door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Ruimtelijke Ordening, Wetenschappen en Technologische Innovatie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratie-voorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater", heeft op 8 juli 2004 het volgende advies gegeven:

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerp strekt ertoe een gewestelijke stedenbouwkundige verordening vast te stellen inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

Artikel 1 van het ontwerp bepaalt een aantal technische termen. In artikel 2, dat geen normatieve draagwijdte heeft, worden de inhoud en de bedoeling van het ontwerp weergegeven. Artikel 3 bepaalt het toepassingsgebied, met een vrijstellingsregeling. In artikel 4 worden de normen vastgesteld waaraan hemelwaterputten moeten voldoen. Artikel 5 bevat de voorwaarden waaronder mag worden gekozen voor een infiltratievoorziening, terwijl in artikel 6 wordt bepaald dat in sommige gevallen het hemelwater vertraagd mag (soms ook: moet) worden afgevoerd via een afvoerbegrenzer. Artikel 7 bepaalt dat, in geval van een combinatie van maatregelen, de referentieoppervlakte verdeeld wordt. Artikel 8 gaat voornamelijk over gescheiden afvoer van hemel- en afvalwater. Artikel 9 laat afwijkingen toe "wanneer de plaatselijke omstandigheden, specifieke eisen van technische aard of bijzondere nieuwe technieken een andere bouwwijze vereisen of verantwoorden"; er is in dat geval een advies nodig van het bekkensecretariaat (in een overgangsfase: van de bevoegde waterbeheerder). De artikelen 10 en 12 bevatten overgangsbepalingen. Artikel 11 beoogt de opheffing van het besluit van de Vlaamse regering van 29 juni 1999 houdende vaststelling van een algemene bouwverordening inzake hemelwaterputten. Artikel 13 van het ontwerp stelt de inwerkingtreding van de nieuwe regeling vast op de eerste dag van de derde maand die volgt op maand waarin zij is bekendgemaakt.

RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

Artikel 54, eerste lid, 1° en 4°, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening bepaalt dat de Vlaamse regering gewestelijke stedenbouwkundige verordeningen kan vaststellen die de nodige stedenbouwkundige voorschriften bevatten om onder meer te zorgen voor "(...) de beveiliging tegen brand en overstroming" en voor "de aanleg van voorzieningen, (...), de opvang van afvalwater en

regenwater, (...)". Deze bepalingen vormen een voldoende rechtsgrond voor het gros van de ontworpen artikelen.

Artikel 8, § 3, van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid bepaalt dat de overheid die moet beslissen over een vergunningsaanvraag, advies kan vragen aan een door de Vlaamse regering aan te wijzen instantie [(1)]. Deze bepaling vormt rechtsgrond voor het ontworpen artikel 9, tweede zin.

Rechtsgrond voor het bepalen van de termijn van zes maanden in artikel 12 van het ontwerp, is te vinden in artikel 55, § 1, tweede lid, en § 2, derde lid, van het decreet van 18 mei 1999.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. Gelet op wat over de rechtsgrond is opgemerkt, dient in het eerste lid van de aanhef ook te worden verwezen naar artikel 55, § 1, tweede lid, en § 2, tweede lid.

Bovendien dient een tweede lid te worden ingevoegd, waarin wordt verwezen naar artikel 8, § 3, van het decreet van 18 juli 2003.

2. De verwijzing naar het besluit van 29 juni 1999, dat door artikel 11 van het ontwerp zal worden opgeheven, dient te worden ingevoegd onmiddellijk na de verwijzing naar de rechtsgrond.

---

(1) Uit artikel 27, § 2, 9°, van hetzelfde decreet blijkt ten overvloede dat het bekkensecretariaat tot taak heeft advies uit te brengen over alle onderwerpen - andere dan die bedoeld in 5° tot 8° - die worden voorgelegd door de Vlaamse regering.

Voorafgaande opmerking bij het dispositief

Waar in het ontworpen besluit sprake is van 'deze verordening' (artikelen 1, 3, 7, 10, 12), van 'de gewestelijke stedenbouwkundige verordening' (artikel 2) of van 'de stedenbouwkundige verordening' (artikelen 3, 4, 5), dient uniform te worden verwezen naar "dit besluit".

Artikel 2

Artikel 2 van het ontwerp bevat geen normen, doch slechts toelichting. De tekst ervan kan eventueel worden verwerkt in een considerans in de aanhef, doch dient te worden geschrapt in het dispositief.

Artikel 3

Artikel 3, § 1, tweede lid, van het ontwerp bevat een vrijstelling van de regeling voor "gebouwen die worden opgericht op een goed kleiner dan 3 are". Op de vraag naar het waarom van die vrijstelling - gelet op het bepaalde in het eerste lid van diezelfde paragraaf die de regeling van toepassing maakt op bouwwerken van een zekere omvang -, heeft de gemachtigde aan de auditeur-verslaggever meegedeeld dat die vrijstelling is ingegeven door praktische technische overwegingen: het gaat om zeer kleine percelen waar het niet altijd makkelijk is om de betrokken voorzieningen te plaatsen.

Artikel 4

1. In plaats van de bepaling te laten aanvangen met de onduidelijke woorden "Indien nodig ..." - wie beoordeelt de noodzaak en wanneer is het noodzakelijk maatregelen te nemen? -, kan men artikel 4, § 1, tweede lid, derde zin beter stellen als volgt:

"De aanvrager doet het nodige om verontreiniging van het in de hemelwaterput opgevangen water te vermijden".

2. Indien artikel 4, § 4, eerste lid, ertoe strekt het voorzien in een pompinstallatie verplicht te maken, kan de regel worden gekwalificeerd als een stedenbouwkundig voorschrift en kan ervoor rechtsgrond worden gevonden in artikel 54 van het decreet van 18 mei 1999 (zie inzonderheid artikel 54, eerste lid, 4°: "de aanleg van voorzieningen, met name de water(...)voorziening, (...), de opvang van (...) regenwater") (2).

Die verplichting zal bovendien, zoals in paragraaf 1 van artikel 4 het geval is, moeten worden gekoppeld aan het afgeven van de stedenbouwkundige vergunning.

Artikel 6

Aan de auditeur-verslaggever heeft de gemachtigde van de regering meegedeeld dat de tekst van artikel 6, § 2, van het ontwerp dient te luiden:

"§ 2. In afwijking van artikel 5 moet het hemelwater vertraagd afgevoerd worden via een afvoerbegrenzer met een maximaal lozingsdebiet van 1500 liter per uur en per 100 vierkante meter referentieoppervlakte van de verharding, indien de geplande infiltratievoorziening in beschermingszone 1 of 2 van een drinkwaterwingebied ligt, zoals afgebakend ter uitvoering van het decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer en het besluit van de Vlaamse regering van 27 maart 1985 houdende nadere regelen voor de afbakening van waterwingebieden en beschermingszones, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse regering van 12 januari 1999" (3).

Artikel 7

---

(2) Indien de ontworpen bepaling er evenwel toe zou strekken het gebruik van het in de hemelwaterput opgevangen water verplicht te maken, gaat het niet om een stedenbouwkundig voorschrift doch veeleer om een voorschrift van waterbeleid, waarvoor een andere rechtsgrond dient voorhanden te zijn.

(3) Het vermelden van het wijzigende besluit van 12 januari 1999 heeft tot gevolg dat toekomstige wijzigingen van het besluit van 27 maart 1985 voor de toepassing van de ontworpen bepaling buiten beschouwing moeten worden gelaten.

Bij de verplichting opgenomen in artikel 7, § 4, van het ontwerp, rijst de vraag hoe de niet-nakoming ervan zal worden gesanctioneerd, nu het niet om "handelingen, werken of wijzigingen" in de zin van artikel 146, 1°, van het decreet van 18 mei 1999 gaat.

Artikel 9

Het is onduidelijk wat in artikel 9, tweede lid, wordt bedoeld met "de bevoegde waterbeheerder".

Artikelen 10 tot 12

1. Legistiek is het gebruikelijk om in een normatieve tekst eerst de opheffingsbepalingen op te nemen en daarna de overgangsbepalingen te laten volgen. Aldus dienen de artikelen 10 en 11 van plaats te worden verwisseld.

2. De overgangsbepaling opgenomen in artikel 12, eerste lid, heeft volgens de gemachtigde alleen betrekking op de provincie Vlaams-Brabant omdat enkel die provincie provinciale stedenbouwkundige verordeningen heeft uitgevaardigd.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	G. SCHRANS, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
	W. GEURTS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

W. GEURTS M. VAN DAMME